

- Som bønder i Ålesund er vi glade i yrket vårt og stolte av næringa. Det er meningsfullt og krevande å produsere landbruksvarer i vår vakre natur i høgkostlandet Norge. Næringa er synleg med store bygningar, med husdyr og jorder, skog og utmark. Bøndene utviklar stadig sine driftsmåtar. Produksjonen pr sysselsett auker 6 prosent årleg, det er på line med norsk oljeverksemd og storeksportøren USA. – For unge er difor landbruket ei spennande og meningsfull næring å gå inn i med store krav til arbeidslyst og allsidig fagkompetanse. **Rekruttering, økonomi og miljø** er hovudmåla for landbruket i Ålesund.

- Veit du dette om landbruket i Ålesund

Ålesund (tidlegare kommunane Ørskog, Skodje, Ålesund, Haram og Sandøy) er ein **betydeleg jordbrukskommune i fylket** i antal gardsbruk. I 2019 var det **149 gardsbruk i drift** i nye Ålesund kommune (292 bruk i år 2000) med **gjennomsnittleg dyrka areal på 203 dekar** (125 dekar i år 2000).

Kvart årsverk i landbruket skaper ein til to arbeidsplassar i andre tilstøytande verksemdar.

Det vert utført flest årsverk i mjølkeproduksjon på storfe og i sauehaldet. I Ålesund har **58 gardsbruk produksjon av storfekjøtt**, av desse 40 mjølkebruk. Det er 74 sauebruk, 8 bruk med høner og 5 bruk med ammekyr i kommunen.

Bønder driv i tillegg andre produksjonar, næring innan skogbruk, turisme, jakt og fiske, vidareforedling og sal av gardsmat.

TINE Meieriet er med sine vel **90 tilsette ein av dei største industribedriftene i Ålesund**, og einaste meierianlegget i landet som produserer Iskaffe. Avdelinga tappar konsummjølk og økologisk mjølk, og produserer Piano dessertar, sausar og andre langtidshaldbare varer av 18,6 millionar liter mjølk i året.

Felleskjøpet Agri har avdeling i Ålesund. Det er også andre bedrifter og maskinfirma innan landbruket i kommunen.

Ålesund kommune har landbruksforvaltning. Det er dei siste åra bygd nye fjøs.

Samla er **husdyrhaldet i Ålesund ein stor buskap**: 1.180 mjølkekyr, 3.000 ammekyr/andre storfe, 22.000 høner, 5.400 sau/lam.

Det vert dyrka vel **30.300 dekar jordbruksareal** (36.500 dekar i år 2000), mest gras til fôr og beite.

Vidare er det ca **188.000 dekar produktivt skogareal** med furu, gran og lauvtre.

Spesialisert produksjon, stor omsetnad og stadig ny satsing

Matproduksjonen og råvarer frå jordbruket i Ålesund hadde i 2010 (tal frå NILF) ein **salsomsetnad på 101 millionar kroner** i året.

Av dette hadde mjølkebruka inkl. kjøtproduksjon 70 prosent av omsetnaden, sauehaldet 20 prosent og eggproduksjon 8 prosent.

Det allsidige landbruket i Ålesund skaper i tillegg verdier frå produksjonar med andre dyreslag, bønder arbeider med tilleggsnæringar, brøyting av vegar og i skogen, og det er hestehald i kommunen.

I 2019 vart det produsert **9,4 millionar liter kumjølkk frå 40 mjølkebruk** (118 mjølkebruk og 9,8 mill. liter i år 2000). Dette tilsvarar årsforbruket av drikkemjølkk, ost og andre meieriprodukt til vel 31.000 personar. Gjennomsnittleg har mjølkebruka 30 kyr og leverer årleg 235.000 liter mjølkk (14 kyr og 83.000 liter i år 2000).

I 2019 vart det produsert vel **560.000 kg kjøtt** i Ålesund, av dette vel 510.000 kilo storfekjøtt, 45.500 kilo sauekjøtt og 3.700 kilo svinekjøtt. Kjøttproduksjonen tilsvarar årsforbruket av kjøtt til vel 8.000 personar, eller mange av befolkninga i kommunen.

Vårt lokale landbruk er ein del av nasjonal og internasjonal matproduksjon

Bøndene i Ålesund er medeigarar i dei store nasjonale industribedriftene Tine og Nortura – Gilde. Næringsmiddelindustrien er landets største industrisektor. I tillegg kjem tømmerforedling.

Landbruksnæringa si hovudoppgåve er å forsyne heile landet med norske matvarer året rundt til stabile prisar. Norsk matproduksjonen skal aukast med 20 prosent dei neste 20 åra i takt med befolkningsauken på 1 million menneske. Vi produserer i dag berre halve kaloriforbruket vårt. Matimporten aukar veldig raskt i Norge, liksom i Sverige, mellom anna av storfekjøtt og dels mjølkeprodukt. – Auka import sikrar ikkje levande bygder og kulturlandskapet på Nordvestlandet.

Norge har krevande natur og klima for matproduksjon utandørs. Dei fleste land vi samanliknar oss med har ein politikk for matforsyning. Liksom på mange andre politikkområde har Norge sin eigen modell for nasjonal landbrukspolitikk. Importvernet overfor land med gunstigare vilkår og lågare kostnader er avgjerande for å oppretthalde matproduksjon over heile landet

Bonden og landbruksnæringa i Ålesund gir Mat, Miljø og levande Bygder

Fra Vaksvika i aust til Harøya i vest

Foto: Sandøy kommune

- Kvifor aktivt landbruk i Norge?

- lokal norsk mat året rundt i heile landet til nokså lik pris
- velstelte bygder med kulturlandskap og husdyr
- miljøverdiar, kulturverdiar og tradisjonsberarar
- lokal busetting og verdiskaping med store ringverknader

Mai 2020

NORGES BONDELAG

Landbruket i Ålesund

- * 149 bruk i drift, av desse 58 med storfekjøtt
- * 40 mjølkebruk og 74 sauebruk
- * Fylkets fjerde største mjølkekommune
- * Tine-meieri og Felleskjøp-anlegg
- * Kultur- og kystlandskap av verdsformat
- * Det aktive landbruket gir ringverknader for arbeidsplassar og omsetnad i kommunen

ØRSKOG
BONDELAG

SKODJE
BONDELAG

HILDRE OG VATNE
BONDELAG

YTRE HARAM
BONDELAG

HARØY
OG FJØRTOFT
BONDELAG